

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เชื่อมต่อการเป็น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
ชื่อผู้เขียน	นายระเบียบ บัวคำขาว
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.เกษม นครเขตต์ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์มนัส ยอดคำ กรรมการ อาจารย์อนันต์ เอี้ยวเจริญ กรรมการ

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เชื่อมต่อการเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ สังเกตสนทนากลุ่ม และจากเอกสารทางราชการ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการตีความหมายและสังเคราะห์ ตามกรอบแนวคิดของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 9 เดือน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาได้มีการดำเนินงานตามองค์ประกอบ 6 ประการของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดังนี้

1. นโยบายสุขภาพ พบว่า โรงเรียนทั้ง 4 แห่ง มีการกำหนดและดำเนินงานตามนโยบายในเรื่องการจัดอาหารเพื่อสุขภาพ กำหนดให้โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่และสุราและสิ่งเสพติดทุกชนิด การจ่ายยา การปฐมพยาบาล และการตรวจร่างกายให้แก่นักเรียน
2. การสร้างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า มีการสร้างและดูแลรักษาอาคารสถานที่ตลอดจนการติดตั้งวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องเล่นและอุปกรณ์กีฬา ที่มีความมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย เพียงพอ สะอาด และสะดวกในการเข้าไปใช้เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหรือการพักผ่อนได้อย่างทั่วถึง มีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและใช้อย่างเพียงพอ มีการรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อมและมีการจัดเวรยามเพื่อป้องกันการโจรกรรม

3. การสร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคม มีการสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทุกคนในโรงเรียน โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้สึกว่ามีคุณค่าและได้รับการยอมรับ ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และโรงเรียนมีกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น

4. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนโดยการแสดงความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของโรงเรียน การสนับสนุนด้านทุนและทรัพยากรแก่โรงเรียน การป้องกันรักษาและการเสริมสร้างสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน และโรงเรียนมีการเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนในกิจกรรมประเพณีประจำปี

5. การพัฒนาทักษะส่วนบุคคลด้านสุขภาพ พบว่า นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในเรื่องสุขภาพด้วยกิจกรรมตามหลักสูตรวิชาพลานามัย และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น

6. การบริการสุขภาพ พบว่า การบริการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานในโรงพยาบาลที่เน้นการป้องกันรักษานักเรียนที่มีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ซึ่งยังเป็นเป้าหมายของการให้บริการอยู่ในที่ตั้ง

<b>Thesis Title</b>	Secondary School Operation Conductive to Being Health Promoting Schools		
<b>Author</b>	Mr. Rabiab Buakhamsound		
<b>M.Ed.</b>	Health Promotion		
<b>Examining Committee</b>	Lect. Dr. Kasem	Nakornkhet	Chairman
	Assoc. Prof. Manus	Yodcome	Member
	Lect. Anan	Aeocharoen	Member

### Abstract

The objective of this research was to study the operation of health promotion in secondary schools, which supports their health promoting activities based on that of The World Health Organization (WHO). The method used in this research was that of qualitative approach by collecting data from questionnaires, interviews, observations, group discussion, and official documentaries. Data Analysis was done under the definition and synthesis based on views of health promoting schools. Time used to collect data was 9 months.

The research showed that secondary schools were organized in health promotion under 6 major principles as the followings ;

1. In health policy aspects, the schools were organized to provide food nutrition, to keep school area from any kinds of addictions such as cigarettes, alcoholic drinks, or even drugs, and to provide medicine as well as first aids for students.

2. In physical environment aspects, buildings and all sorts of facilities in use in physical education were supplied sufficiently and used safely and comfortably for any activities involved. There were enough rest areas and beverage water supplies. Environment balance in school was well preserved including its security guards to look after it.

3. In social environment aspects, good human relationship among one another was created by encouraging students to participate in all kinds of activities, both those in curricula and those in the external syllabuses, in order to let students realize the state of being accepted in society and their own value. Also both teachers and students could respect each other and never used any aggressive ways of working or living together by setting their rules themselves.

4. In creating community relationship aspects, parents in communities participated in school activities by means of brain storming to judge any school problems and to support financially. They also helped protect the high standard of hygiene in schools. And students had chances to join in annual activities organized by their communities.

5. In personal skill development of health aspects, students were trained to develop good skills on health development by studying in hygienic health courses set in curricula as well as some other additional courses.

6. In health service aspects, it was found that health services in school were only organized in a school nursing room in order to serve only for students who were not in serious conditions, or first-aid services. Thus, the main target of the service was to provide medical care only in their own areas.